

Sygn. akt III Ca 937/21

POSTANOWIENIE

Dnia 28 marca 2023 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w następującym składzie:

Przewodniczący - Sędzia Sądu Okręgowego Leszek Dąbek

Protokolant Marzena Makoś

po rozpoznaniu w dniu 28 marca 2023 r.

na rozprawie

sprawy z wniosku S. D. (1)

z udziałem J. D. (1)

o podział majątku wspólnego

na skutek apelacji uczestniczki postępowania

od postanowienia Sądu Rejonowego w Gliwicach

z dnia 12 sierpnia 2021 r., sygn. akt I Ns 3734/16

postanawia:

1. **odrzuć apelację;**

2. **oddalić wnioski wnioskodawcy i uczestniczki postępowania o zasądzenie na ich rzecz zwrotu kosztów postępowania odwoławczego.**

SSO Leszek Dąbek

Sygn. akt III Ca 937/21

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Gliwicach w postanowieniu z dnia 12 08 2021r. ustalił,

że w skład majątku wspólnego wnioskodawcy S. D. (2) i uczestniczki postępowania J. D. (2) wchodzi spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) w budynku wielorodzinnym stanowiącym odrębną nieruchomość położoną w G. przy ulicy (...), pozostającego w zasobach Spółdzielni Mieszkaniowej (...) o wartości 1.750.000zł

oraz własność pojazdu Chevrolet C. B. MR 94 o wartości 2.300zł.

Ponadto ustalił, że poczyniono nakłady z majątku osobistego uczestniczki postępowania: na nabycie prawa opisanego w punkcie I.1 (zaliczonego w skład majątku wspólnego spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego) o wartości 96.950zł

oraz na utrzymanie majątku wspólnego wnioskodawcy i uczestniczki w kwocie 22.645,47zł. Oddalił wniosek wnioskodawcy o rozliczenie kwoty 33.000zł („odszkodowanie za zesłanie na S.”). Dokonał podziału majątku wspólnego i przyznał wnioskodawcy własność pojazdu Chevrolet C. B. MR 94, a uczestniczce postępowania zaliczone w skład dorobku spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego i zasądził od niej na rzecz wnioskodawcy

kwotę 28.452,27zł z ustawowymi odsetkami „za opóźnienie za czas od uprawomocnienia się postanowienia do dnia zapłaty” oraz orzekł o kosztach postępowania.

Orzeczenie zaskarżyła **uczestniczka postępowania J. D. (2)** w części, tj. :

- „**w pkt III**, tj. w zakresie dotyczącym ustalenia wartości nakładu z majątku osobistego uczestniczki na utrzymanie majątku wspólnego stron, uznając wartość nakładu za rażąco zaniżoną” ,

- „**w pkt VI**, tj. w zakresie dotyczącym wysokości i sposobu wyrównania udziałów w majątku wspólnym stron”.

Zarzuciła popełnienie błędu w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę postanowienia, mający istotny wpływ na jego treść, a polegający na przyjęciu, że :

- „brak jest podstaw do uwzględnienia roszczenia uczestniczki o nakłady na remont, podczas, gdy wykonanie prac remontowych stanowiło nakład konieczny i było uzasadnione pogarszającym się stanem technicznym nieruchomości, a ponadto remont ten wpłynął

na wzrost wartości nieruchomości, w wyniku czego wnioskodawca został wzbogacony

o różnicę pomiędzy wartością lokalu niewyremontowanego, a lokalu wyremontowanego o lepszym standardzie”,

- „wartość nakładów w postaci opłat czynszowych za lokal mieszkalny objęty wspólnością małżeńską majątkową w okresie od stycznia 2013r. do lipca 2021 opiewała na kwotę 22. (...)47, podczas, gdy wartość ta została rażąco zaniżona i w istocie wynosiła 50.411,70zł”,

- „brak jest podstaw do rozliczenia nakładów w pozostałym zakresie w sytuacji gdy należy mieć na uwadze, iż uczestniczka dokonała nadto spłaty – z majątku osobistego na majątek wspólny – pożyczki gotówkowej, zaciągniętej w trakcie trwania małżeństwa, tj. w dniu 2 kwietnia 2008r w Banku (...) S.A. z siedzibą w W. na kwotę 89.250,00zł, przy czym w okresie od 10 02 2013r. do 10 kwietnia 2015r. wartość nakładu wyniosła 43.086,92zł”.

Zarzuciła, że przy ferowaniu postanowienia naruszono wskazane w apelacji regulacje prawa procesowego i materialnego, w sposób w niej podany.

Wnosiła o zmianę zaskarżonego postanowienia:

- „**w pkt III** poprzez, ustalenie, że uczestniczka poczyniła nakład z majątku osobistego na utrzymanie majątku wspólnego stron w kwocie 106.498,62zł”,

- „**w pkt VI** poprzez zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestniczki postępowania kwoty 15.374,31zł tytułem wyrównania udziałów w majątku wspólnym i rozliczenia nakładów...” - oraz ewentualnie o uchylenie postanowienia w zaskarżonej części i przekazania sprawy Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył co następuje :

Sąd pierwszej instancji trafnie zakwalifikował wniosek a następnie w zasadzie prawidłowo rozpoznał sprawę.

W jej ramach między innymi rozpoznawał wskazane w apelacji wnioski skarżącej o rozliczenie jej nakładów z jej majątku osobistego na majątek wspólny.

Rozliczenie tego rodzaju roszczeń w postępowaniu o podział majątku wspólnego małżonków następuje z mocy regulacji art. 45 § 1 k.r.o. i zgodnie z utrwalonym poglądem prawnym „**o zwrocie wydatków i nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny sąd orzeka wyłącznie na wniosek zgłoszony w**

postępowaniu w pierwszej instancji” (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 10 1997r. II CKN 395/97; LEX

nr (...)).

Ferując to orzeczenie Sąd Najwyższy równocześnie jednoznacznie i przekonywująco wyjaśnił, że :„Ze względu na treść art. 45 § 1 k.r.o. oraz art. 567 § 1 i 3 k.p.c.

w zw. z art. 618 k.p.c. i 688 k.p.c., w judykaturze (zob. np. postanowienie SN z 27 I 1970 r., III CRN 527/69, OSNCPC 1970, z. 9, poz. 164) i w piśmiennictwie przyjęte jest,

że o zwrocie wydatków i nakładów z majątku odrębnego na majątek wspólny orzeka sąd wyłącznie na wniosek, a nie z urzędu, gdyż roszczenia te nie wchodzą w skład majątku wspólnego małżonków. Zatem domagający się ich zwrotu zobowiązany jest dokładnie określić te żądania, zgodnie z art. 187 § 1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. **Żądaniem tymi Sąd jest związany (art. 321 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.)** . Jedynie gdy chodzi o wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na majątek odrębny, to Sąd uwzględnia je bez osobnego żądania uczestników postępowania, gdyż roszczenia te wchodzą w skład majątku wspólnego, a zatem podlegają podziałowi. Przyjęte też było, że roszczeń ubocznych z art. 618 k.p.c. w postępowaniu działowym nie można było zgłaszać

w postępowaniu rewizyjnym, gdyż przeciwstawiała się temu istota tego postępowania (zob. uchwałę SN z 26 X 1961 r., IV CO 15/61, OSN 1963, z. 1, poz. 3)”.

W świetle tego poglądu Sąd pierwszej instancji nie tylko był przedmiotowo związany wnioskami skarżącej o rozliczenie nakładów z jej majątku osobistego na majątek wspólny (tj. związany wskazanymi przez nią konkretnymi nakładami), ale również był zobowiązany do całościowego wyrzeczenia o ich zasadności, w tym także do wyrzeczenia o nieuwzględnionych ich częściach.

O skutkach nie wywiązanie się przez niego z tego obowiązku wypowiedział się Sąd Najwyższy między innymi w postanowieniu z dnia 16 11 2018r. wydanym w sprawie o sygn. akt I CSK 639/17, w którego uzasadnieniu wyjaśniono : **„w razie nie rozstrzygnięcia przez sąd pierwszej instancji o całości żądania niedopuszczalna jest apelacja w zakresie pominiętego żądania z powodu braku substratu zaskarżenia** (por.m.in. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 1 grudnia 2011 r., I CSK 78/11, "Izba Cywilna" 2012, nr 11, str. 44, z dnia 14 grudnia 2011 r., I CSK 138/11, OSNC 2012 r., nr 7-8, poz. 89, i z dnia 15 października 2015 r., III CSK 195/15, nie publ.)”.

Jakkolwiek skarżąca formalnie neguje wskazane w apelacji rozstrzygnięcia (zawarte w punktach III i VI postanowienia), to faktycznie jednak kwestionuje w niej

nie rozliczenie przez Sąd Rejonowy w zaskarżonym postanowieniu części poczynionych przez nią nakładów z jej majątku osobistego na majątek wspólny uczestników postępowania (nie kwestionuje wartości rozliczonych nakładów, lecz nie uwzględnienie części

z nich), co równocześnie wyznacza kognicję Sądu odwoławczego w niniejszej sprawie.

Z tych względów apelacja została zatem skierowane przeciwko nieistniejącym rozstrzygnięciom, co w świetle przywołanego powyżej poglądu prawnego prowadziło do jej odrzucenia.

Niezależnie od tego gdyby przyjąć, że była ona także formalnie skierowana

do wyrzeczeń zawartych we wskazanych w apelacji punktach, to są one korzystne

dla skarżącej, przez co nie ma ona interesu prawnego w ich zaskarżeniu, stąd też i w tym wypadku apelacja podlega odrzuceniu.

W połączeniu z powyższym powoduje to, iż apelacja jest niedopuszczalna

w rozumieniu art. 373 § 1 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. i z mocy zawartej w nim regulacji prawnej podlegała ona odrzuceniu.

Reasumując z podanych względów orzeczono jak w sentencji przy zastosowaniu regulacji prawnej zawartej w art. 373 § 1 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c.

O kosztach postępowania odwoławczego orzeczono na mocy regulacji art. 520 § 1 k.p.c. oddalając wnioski skarżącej i uczestnika postępowania o zasądzenie na ich rzecz zwrotu kosztów postępowania odwoławczego, gdyż w sprawach tzw. działowych nie zachodzi przewidziana w art. 520 § 2 i 3 sprzeczność interesów tych uczestników, którzy domagają się podziału, niezależnie od tego, jaki sposób podziału postulują i jakie wnioski składają w tym względzie (tak postanowienia SN: z 19.11.2010 r., III CZ 46/10, OSNC 2011/7–8, poz. 88, oraz z 15.12.2011 r.,

II CZ 120/11, LEX nr 1298073).

SSO Leszek Dąbek